

HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG
Số: 143-HĐBT

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 10 tháng 5 năm 1990

QUYẾT ĐỊNH
CỦA HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG

Về việc tổng kết thực hiện quyết định 217/HĐBT ngày 14/11/1987, các Nghị định 50/HĐBT ngày 22/3/1998 và 98/HĐBT ngày 2/6/1988 và làm thủ việc tiếp tục đổi mới quản lý xí nghiệp quốc doanh

HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG

Căn cứ kết luận của Hội đồng Bộ trưởng trong các phiên họp ngày 30 tháng 3 và 27 tháng 4 năm 1990;

Để tiếp tục đổi mới căn bản cơ chế quản lý xí nghiệp quốc doanh,

QUYẾT ĐỊNH:

- Tổng kết thực hiện quyết định 217, các nghị định 50 và 98-HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng về đổi mới quản lý xí nghiệp quốc doanh.
 - Yêu cầu tổng kết nhằm đánh giá khách quan và chính xác những mặt được, những mặt chưa được, thấy được những nguyên nhân, những vấn đề tồn tại cần tiếp tục nghiên cứu sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện cơ chế quản lý xí nghiệp quốc doanh.
 - Nội dung tổng kết nhằm toàn diện các quy định của các văn bản pháp quy nói trên, trong đó, đi sâu hơn vào những vấn đề chủ yếu như: quyền sở hữu toàn dân do Nhà nước đại diện, thể hiện về mặt quản lý Nhà nước (nội dung quản lý vĩ mô; vai trò, quyền hạn và trách nhiệm

của các cơ quan Nhà nước, đặc biệt là cơ quan quản lý cấp trên trực tiếp) đối với xí nghiệp; quyền tự chủ kinh doanh của xí nghiệp trên các lĩnh vực: quản lý và sử dụng tài sản, các nguồn vốn; tổ chức bộ máy quản lý xí nghiệp (đại hội công nhân viên chức, Hội đồng xí nghiệp, Giám đốc xí nghiệp); vai trò và nội dung hoạt động của các tổ chức Đảng và đoàn thể quần chúng, mối quan hệ công tác với bộ máy quản lý xí nghiệp; tổ chức và kế hoạch hoá các mặt hoạt động của xí nghiệp; liên kết kinh tế trong và ngoài nước...

c) Đối tượng tổng kết là các xí nghiệp quốc doanh thuộc trung ương và địa phương quản lý. Chú ý nghiên cứu, tổng kết kỹ đối với các xí nghiệp tiêu biểu, các mô hình tốt, đồng thời những xí nghiệp gặp nhiều khó khăn, làm ăn kém hiệu quả.

2. Tiến hành làm thử việc tổ chức lại bộ máy quản lý xí nghiệp; chuyển xí nghiệp quốc doanh thành Công ty cổ phần; sơ kết về mô hình khoán và cho thuê xí nghiệp quốc doanh; nghiên cứu xây dựng văn bản pháp quy đối với trường hợp xí nghiệp quốc doanh phải phá sản, với những nội dung chủ yếu sau đây:

a) Về làm thử việc tổ chức lại bộ máy quản lý xí nghiệp quốc doanh.

Việc tổ chức lại bộ máy quản lý xí nghiệp quốc doanh là vấn đề cấp bách hiện nay nhằm vừa bảo đảm quyền quản lý của Nhà nước với tư cách là người chủ sở hữu, vừa bảo đảm quyền tự chủ của xí nghiệp quốc doanh trong hoạt động kinh doanh, làm cho các xí nghiệp quốc doanh hoạt động có hiệu quả hơn, có lợi cho Nhà nước, cho tập thể xí nghiệp, cho mỗi người lao động.

Để tổ chức lại bộ máy quản lý xí nghiệp quốc doanh, phải xác định lại chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan quản lý Nhà nước cấp trên trực tiếp (Bộ, Ủy ban nhân dân địa phương) và cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý xí nghiệp quốc doanh theo hướng tổ chức Hội đồng quản trị thay cho Hội đồng xí nghiệp như tờ trình của Viện nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương đã được Hội đồng Bộ trưởng xem xét tại phiên họp ngày 30 tháng 3 năm 1990.

b) Nghiên cứu và làm thử về mô hình chuyển xí nghiệp quốc doanh thành Công ty cổ phần.

Việc nghiên cứu và tổ chức làm thử trước mắt chỉ giới hạn một số ít các xí nghiệp có đủ điều kiện và tiêu biểu.

Việc nghiên cứu và làm thử này nhằm mục đích:

- Bảo đảm quyền chủ sở hữu về tài sản và tiền vốn của Nhà nước; duy trì, phát triển tài sản và tiền vốn thuộc sở hữu toàn dân mà Nhà nước là người đại diện.
- Làm cho người lao động trong xí nghiệp quốc doanh có thêm điều kiện thực sự làm chủ xí nghiệp, gắn bó với xí nghiệp, quan tâm đến hiệu quả kinh doanh của xí nghiệp mà mình cũng là một cổ đông.
- Huy động được vốn nhàn rỗi của công nhân, viên chức làm việc trong các xí nghiệp quốc doanh, cũng như của các tầng lớp nhân dân để xây dựng và phát triển kinh tế, có lợi cho Nhà nước, cho bản thân người góp vốn; Nhà nước rút một phần vốn của mình để tái đầu tư vào các công trình trọng điểm của nền kinh tế quốc dân.
- Các xí nghiệp quốc doanh được chọn để tổ chức thành Công ty cổ phần có phát hành cổ phiếu có các điều kiện sau:

- + Hoạt động bình thường, có hướng vươn lên, làm ăn có lãi, đã chuyển được sang hạch toán kinh tế thực sự, chắc chắn bảo toàn được các loại vốn.
- + Tập thể xí nghiệp đoàn kết, nhất trí.
- + Một số công nhân, viên chức trong xí nghiệp có khả năng mua được cổ phần.

Hội đồng Bộ trưởng cho phép dùng bản phụ lục kèm theo Quyết định này làm một căn cứ chính trong khi làm thử.

c) Về nghiên cứu, sơ kết việc khoán và cho thuê xí nghiệp.

Hiện nay nhiều địa phương đang làm thử việc khoán, cho thuê xí nghiệp quốc doanh, mà nội dung chủ yếu là khoán cho các xí nghiệp một khoản đóng góp duy nhất vào ngân sách Nhà nước; có địa phương đang mở rộng việc làm thử này.

Theo một số nơi đang làm thử báo cáo thì mô hình này có những tác dụng tích cực trong điều kiện đang thay đổi cơ chế quản lý hiện nay. Tuy nhiên, mô hình tổ chức quản lý này chưa được nghiên cứu làm rõ về mặt lý luận và chưa được tổng kết từ thực tiễn.

Để đánh giá được đúng đắn những ưu điểm cũng như nhược điểm của mô hình quản lý này, cần thiết huy động các Viện nghiên cứu, các nhà khoa học đi sâu cùng các ngành, địa phương nghiên cứu, tổng kết để xây dựng thành mô hình trình Hội đồng Bộ trưởng xem xét.

d) Nghiên cứu, tổng kết rút kinh nghiệm về các xí nghiệp quốc doanh đã hoặc đang trong tình trạng phá sản, xây dựng thành luật pháp của Nhà nước về vấn đề này. Đây cũng là một yêu

cầu bức xúc cần huy động các Viện và các cơ quan nghiên cứu, phối hợp với các ngành, địa phương tổ chức tiến hành khẩn trương để sớm trình Hội đồng Bộ trưởng.

3. Tổ chức tổng kết và chỉ đạo làm thử.

ở Trung ương: thành lập tổ chỉ đạo tổng kết và làm thử do một đồng chí Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng trực tiếp phụ trách. Các thành viên trong tổ gồm:

- Đại diện Ban Kinh tế Trung ương.
- Đại diện Văn phòng Hội đồng Bộ trưởng.
- Đại diện Viện nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương.
- Đại diện Ủy ban Kế hoạch Nhà nước.
- Đại diện Ủy ban Vật giá Nhà nước.
- Đại diện Bộ Tài chính.
- Đại diện Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.
- Đại diện Bộ Lao động - Thương binh và xã hội.
- Đại diện Tổng cục Thống kê.
- Đại diện Bộ Công nghiệp nặng và Bộ Công nghiệp nhẹ.
- Đại diện Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam.

Tổ chỉ đạo có trách nhiệm theo dõi, hướng dẫn các Bộ quản lý ngành trong quá trình tổng kết và làm thử; qua đó rút kinh nghiệm để bổ sung, hoàn chỉnh các văn bản trình Hội đồng Bộ trưởng xem xét quyết định.

Mỗi Bộ quản lý ngành, mỗi tỉnh, thành phố chọn một số xí nghiệp trực thuộc để chỉ đạo tổng kết và chọn vài xí nghiệp quốc doanh trực thuộc làm thử.

- Việc tổng kết và làm thử ở các xí nghiệp quốc doanh này do Bộ trưởng hoặc Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực tiếp chỉ đạo. ở mỗi xí nghiệp quốc doanh được chọn tổng kết và làm thử có một tổ công tác do Bộ trưởng hoặc Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố quyết định. Các Tổ công tác phải thường xuyên báo cáo tình hình tổng kết và làm thử ở xí nghiệp để Bộ trưởng hoặc Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố kịp thời chỉ đạo. Cuối năm 1990, các Bộ quản lý ngành, các Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố phải báo cáo việc tổng kết và làm thử ở Bộ mình, địa phương mình cho tổ chỉ đạo Trung ương để tổng hợp chung, báo cáo Hội đồng Bộ trưởng.

- Tổ chỉ đạo Trung ương căn cứ vào yêu cầu và nội dung tổng kết và làm thử đề ra chương trình triển khai, xác định một số chuyên đề khoa học cần tập trung nghiên cứu và huy động cán bộ có năng lực của các Viện, trường kinh tế tham gia, nhằm bảo đảm chất lượng và tiến độ của công tác tổng kết, thí điểm.

Bộ Tài chính giải quyết số kinh phí cần thiết cho việc nghiên cứu theo dự trù của Tổ chỉ đạo Trung ương.

- Căn cứ vào Chương trình triển khai chung và các chuyên đề nghiên cứu của Tổ chỉ đạo Trung ương, mỗi tổ công tác xây dựng kế hoạch và các bước tiến hành cụ thể việc tổng kết và làm thử. Kế hoạch này phải trình Bộ trưởng hoặc Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố quyết định và báo cáo cho Tổ chỉ đạo Trung ương biết trước khi thực hiện.

PHỤ LỤC

(KÈM THEO QUYẾT ĐỊNH SỐ 143-HĐBT NGÀY 10-5-1990

CỦA HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG)

Trong việc làm thử tổ chức lại bộ máy quản lý xí nghiệp quốc doanh, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan quản lý Nhà nước cấp trên trực tiếp và cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý xí nghiệp quốc doanh cần theo những nguyên tắc và quy định sau đây:

A. Cơ quan quản lý Nhà nước cấp trên trực tiếp

Với tư cách là cơ quan đại diện cho quyền sở hữu của Nhà nước, cơ quan quản lý Nhà nước cấp trên trực tiếp đối với các xí nghiệp quốc doanh có những nhiệm vụ và quyền hạn chính sau đây:

- Ra quyết định thành lập xí nghiệp.
- Xác định mục tiêu cơ bản định hướng cho sự nghiệp phát triển của xí nghiệp.
- Bổ nhiệm và bãi miễn Chủ tịch Hội đồng quản trị; cử các thành viên Hội đồng quản trị là người ngoài xí nghiệp theo đề nghị của các cơ quan có liên quan (Tài chính, Ngân hàng, chính quyền địa phương...) và cử những nhà kinh tế, kỹ thuật có am hiểu về quản lý xí nghiệp làm thành viên Hội đồng quản trị.
- Xác định khung tỷ lệ khấu hao cơ bản tài sản cố định chung của xí nghiệp và khung lợi nhuận bình quân của xí nghiệp.